

АЛДАР-КОСЕ

Превод от руски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Живее в степта Алдар-Косе — голобрад хитрец. По-хитър човек от него нямало на света. Навред говорели за него: „Само змията може да надхитри Алдар-Косе“.

В същата тая степ живеел и един богат човек на име Шигай, но заради скъперничеството му народът го наричал повече Чик-Бермес, което значи „не дава нито капка вода“. По цялата степ нямало по-голям скъперник от тоя богаташ.

„Като че съм бил на гости у Чик-Бермеса!“ — казвали хората, когато изпитвали силен глад.

И ето веднъж Алдар-Косе се накарал да иде на гости у Чик-Бермеса.

Хората се смеели над Алдар и му казвали:

— Както с една кучешка кожа не можеш да направиш палатка, така и у Бермеса няма да пиеш айран.

— Добре! — отговорил Алдар-Косе, като подмигнал.

И тръгнал към богатия скъперник.

Дълго вървял Алдар-Косе. Шигай се бил настанил далеч-далеч в степта. Палатката си бил направил сред тръстика.

Как може да стигнеш до там незабелязано, когато даже и заек не може да мине между тръстиката без шум?

Но Алдар е хитър. Той оставил коня си в степта, а сам пропъзлял наблизо до палатката и започнал да хвърля камъни в тръстиката. Отначало на шума на тръстиката поглеждали хора от палатката, но после престанали.

„Навярно вятърът шуми“ — помислили те.

Тогава Алдар-Косе пропъзлял до палатката и погледнал вътре през една цепнатина.

Наоколо били наредени сандъци, украсени с тенекия, облечени с вълнени калъфи. Цялата палатка била постлана с килими, кожи и отрупана с хубави възглавници.

Стопанинът Шигай седял до огъня и пълнел черво с накълцано месо. Жена му приготвявала да пече банички, а дъщеря му чистела гъска. Работник пърлел овнешка глава.

Влязъл Алдар-Косе неочаквано, но не успял да поздрави и хората в палатката скрили всичко, което държали в ръцете си.

— Какво има ново? — попитал Шигай госта.

— По света има много ново, но аз ще ви разкажа за най-новото, — казал усмихнат Алдар. — По пътя към вашата колиба срещнах голяма змия: не беше по-тънка от скритото от теб черво с месо. Взех аз камък не по-малък от овнешката глава, която пърлеше своят работник, и ударих змията. От удара змията се сплеска подобно на баница, като тая, която се канеше да пече жена ти. Ако всичко това не е вярно, нека ме оскубе твоята дъщеря, както скубеше патицата преди малко.

— Ай-ай! — поклатил глава Чик-Бермес. Но въпреки това съвсем не мислел да нагости госта.

Дълго седели гостът и стопанинът, като водели празен разговор. А месото изпускало толкова вкусна пара, че чак лигите на госта потекли.

Чик-Бермес говорел:

— Кипи, мой котел, половин година.

Като се нагласявал да спи, Алдар-Косе събул обувката си и с тона на богаташа казал:

— Починете си, обувка, до другата година.

„Проклет гост!“ — помислил стопанинът.

„Проклет стопанин!“ — помислил гостът.

Скоро всички в палатката легнали да спят.

Алдар се нагласил по-близо до огъня. Но нима можел да заспи гладен близо до пълния котел с месо?

Когато всички заспали дълбоко, гостът извадил месото из казана и си хапнал хубаво. Ами после? Нали утре ще се събудят всички и ще разберат веднага, че той е изял всичкото месо!

Алдар-Косе полекичка измъкнал една стара обувка на стопанина, нарязал я на парчета и ги турнал в казана. После легнал и заспал дълбоко.

Шигай станал още преди изгрев и погледнал госта. Алдар-Косе се усмихвал на сън.

„Смей се на здраве, а ние ще изядем месото!“ — помислил скъперникът и разбудил своите.

Започнали те да закусват. Дъвчели, дъвчели месото — челюстите ги заболели, а не могли да го сдъвкат.

— Проклет гост! Заради него месото се е преварило, — казал стопанинът и заповядал да нахранят с него кучетата.

Кучетата облизали варената кожа и я захвърлили. Прилетели врани и отнесли парчетата от обувката.

После Шигай поискал да отиде в степта. За из пътя жена му му наляла айран в кожен мех. Той скрил меха под полите на дрехата си и искал да се измъкне незабелязано от Алдар-Косе.

Но нима можеш да изиграеш хитреца?

Алдар се приближил до скъперника и започнал да го прегръща. Прегръщал го и неусетно отпусил меха с айрана и го навел.

Когато айрана се разлял по дрехата на Чик-Бермес, той със злоба пхнал меха в ръцете на Алдар-Косе и казал:

— На, пий!

Така Алдар-Косе пак се наял, а Чик-Бермес трябвало да отиде гладен.

Хубаво му е на сития човек да си почива в богатия дом.

Същия тоя ден вечерта стопанинът казал тихичко на жена си:

— Утре ми опечи банички, но по-рано, да не може да види гостът.

Но Алдар вижда и чува всичко.

Когато скъперникът турнал горещите банички в пазвата си и бързал да върви, Алдар-Косе скочил и изтичал при него.

— Е, скъпи стопанино, аз реших днес да си вървя.

Прощава се гостът и здраво прегръща скъперника.

Той не издържал и завикал с цял глас:

— Ой, пари!

И като изхвърлил горещите банички из пазвата си извикал:

— Нека ги изядат кучетата.

— По-добре аз ще ги изям, — казал хитреца и подхванал баничките.

Алдар-Косе ядъл баничките и хвалел домакинята:

— Ех, че вкусни банички е опекла стопанката!

Много дни гостувал Алдар-Косе у скъперника. Като го угощавал по неволя, Шигай през всичкото време мислел как да го махне от дома си.

Конят на Алдар-Косе имал бял белег на челото. Алдар-Косе виждал, че стопанинът се сърдел все повече и повече и поглеждал сърдито коня му. Разбрал той, че Шигай е намислил нещо не добро.

Но Алдар изхитрил и тука: той намазал с кал белега на своя кон и налепил с бяла глина на челото също такъв белег на коня на стопанина.

През нощта стопанинът отишъл, убил коня с белега на челото и извикал на госта:

— Ах, Алдар-Косе, с твоя кон се случи нещастие.

Без да излезе из колибата, гостът отговорил спокойно:

— Нарежи го на късове да го сварим.

Едва на сутринта Бермес разбрал, че е убил най-добрия си кон. Но нямало вече какво да се прави, трябвало да се вари месото.

Хитрецът не се срамувал: избирал си най-хубавите късове. Когато изяли месото на коня, Алдар-Косе решил да си върви. Но много му се харесала дъщерята на скъперника.

Момичето се казвало Шило-Бике.

Хитрецът решил да изиграе още веднъж скъперника и да отведе дъщеря му.

И ето, когато веднъж Чик-Бермес се качвал на седлото на коня си, Алдар-Косе му казал:

— Е, днес вече си отивам, дай ми само шило: трябва да поправя обувките си.

— Добре, вземи го, — казал стопанинът и тръгнал.

Алдар-Косе влязъл в колибата и казал на жената на Шигай:

— Сега ви напускам, но ще взема със себе си и моята невеста.

— Но нима моят мъж ти дава дъщеря ми?

— Да, ние вече се уговорихме с него. Излез го попитай.

Изплашената жена излязла бързо из колибата и извикала подир заминаващия мъж.

— Нима си съгласен да му дадем Шило?

— Дай, дай! — махнал с ръка мъжът. — Не жали шило, а то тоя хитрец ще ни разори съвсем. Пусни госта, отърви главата си най-после от него.

Плачела майката като приготвяла дъщеря си, но според обичаите в степта не могла да не послуша мъжа си.

Алдар-Косе качил момичето на коня си и се понесъл из степта.

Късно вечерта Чик-Бермес Шигай се върнал у дома си.

Като научил за последната измама на хитреца, спуснал се да го гони.

Но нима може да се намери Алдар-Косе в степта, гдето са му познати всички пътеки и гдето във всяка колиба има верни другари.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.